

บทเรียนสำเร็จรูป

เรื่องการอ่านคำที่มีอักษรนำ

รายวิชาภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท ๔๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

พงษ์ศักดิ์ กุลชาติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนพรหมพิรามวิทยา อำเภอพรหมพิราม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต ๓

ข้อเสนอแนะในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องนี้มี กรอบ เป็นบทเรียนสำเร็จรูปที่ใช้เรียนรู้ด้วยความสามารถของตนเองโดยไม่จำกัดเวลาให้ผู้เรียนอ่านคำแนะนำและทำตามคำชี้แจงแต่ละขั้นตอนตั้งแต่ต้นไปจนจบ ดังต่อไปนี้

๑. อ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วจะทราบว่าเมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้วท่านจะสามารถทำอะไรได้บ้าง

๒. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) ตามความเข้าใจ ด้วยความซื่อสัตย์ แล้วเก็บไว้ตรวจพร้อมกันแบบทดสอบหลังเรียน (Post – test)

๓. อ่านบทเรียนไปเรื่อย ๆ ตามลำดับทีละกรอบ ตอบคำถามในกรอบที่มีคำถามด้วยตนเอง

๔. เมื่ออ่านบทเรียนอย่าเปิดดูคำถาม เมื่ออ่านคำถามอย่าย้อนกลับมาดูบทเรียน

๕. หน้าที่มีคำถามจะมีเฉลยไว้ในหน้าถัดไป ดังนั้นควรตอบคำถามให้เสร็จก่อนแล้วจึงเปิดหน้าถัดไปเพื่อดูเฉลย ควรใช้สมุดจดงานในการบันทึกเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ

๖. เมื่อเปิดดูเฉลยแล้ว ถ้าตอบผิด ให้กลับไปอ่านกรอบนั้นใหม่ ตอบใหม่ให้ถูกต้อง

๗. ค่อย ๆ ทำความเข้าใจกับเนื้อหา ไปทีละกรอบ ไม่ต้องกังวล

๘. ศึกษาจบแล้ว ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post – test) แล้วดูเฉลยและตรวจ ทั้งแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบผลด้วยตนเอง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

อ่านออกเสียงให้ผู้อื่นฟัง ท่องจำบทอาขยานที่ประทับใจเพื่อการสื่อสาร และมีมารยาทในการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้ (ปลายทาง)

นักเรียนอ่านออกเสียงคำที่มีอักษรนำได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์

จุดประสงค์นำทาง

๑. บอกความหมายของอักษรนำได้
๒. บอกลักษณะคำที่มีอักษรนำได้
๓. อ่านออกเสียงคำที่มีอักษรนำได้

๘) คำในข้อใดเป็นอักษรควบกล้ำทุกคำ

ก. อินทรา เปลี่ยนแปลง สร้างเสริม

ข. กว้างขวาง อินทรีย์ โคลงเคลง

ค. พัดพราก ตรวจตรา ขรุขระ

ง. ทรัพย์ ทрудโทรม แทรกแซง

๑๐) คำในข้อใดไม่ได้อ่านออกเสียงอย่างอักษรนำ

ก. สลา

ข. คีตก

ค. คีрек

ง. จำแนก

กรอบเริ่มต้น

สวัสดีครับ เพื่อนๆ ที่น่ารักทุกคน
ก่อนอื่นขอแนะนำตัวเองให้เพื่อนๆ ได้รู้จัก
ก่อนนะครับ ผมชื่อ **จุก ลาดพร้าว** ครับ
วันนี้ผมจะพาเพื่อนๆ ไปรู้จักวิธีการอ่านคำที่มี
อักษรนำครับ ถ้าเพื่อนๆ สนใจ ก็ตามผมมา
ได้เลยครับ

ดีใจที่ได้รู้จัก ครับ
เป็นเรื่องที่พวกเรา
กำลังสนใจกันอยู่
พอดี มาพวกเราไป
กันได้แล้ว...เฮ้ !!

กรอบความรู้ที่ ๑

ในภาษาไทยมีคำเป็นจำนวนมากที่ไม่ได้ออกเสียงตามรูปอักษรที่ปรากฏอยู่ คำเหล่านี้ มักเป็นคำที่มีมากกว่า ๑ พยางค์ เช่น อนาคต อ่านว่า อะ - หนาด
กฤษฎณา อ่านว่า กริด - สะ - หนา
พิสมัย อ่านว่า พิด - สะ - หมัย
ขนม อ่านว่า ขะ - หนม
คำจำพวกนี้ นักภาษาศาสตร์เรียกว่า คำที่มี**อักษรนำ** **อักษรตาม**

อักษรนำ **อักษรตาม** หมายถึง พยัญชนะ ๒ ตัว เรียงกันประสมสระเสียงเดียวกัน ตัวแรกมักเป็นอักษรสูง หรือ อักษรกลาง จะบังคับให้พยางค์หลังซึ่งมีพยัญชนะต้นของพยางค์เป็นอักษรเดี่ยว มีเสียงวรรณยุกต์ตาม พยัญชนะตัวแรก

คำถาม : พยัญชนะ ๒ ตัว เรียงกันประสมสระเสียงเดียวกัน ตัวแรกมักเป็นอักษรสูง หรือ อักษรกลาง จะบังคับให้พยางค์หลังซึ่งมี พยัญชนะต้นของพยางค์เป็นอักษรเดี่ยว มีเสียงวรรณยุกต์ตาม พยัญชนะตัวแรก
นิยามนี้ เป็นลักษณะของคำประเภทใด

ศึกษากรอบต่อไปนะคะ

กรอบความรู้ที่ ๒

เพื่อให้เพื่อนๆ เข้าใจวิธีการอ่านคำที่มีอักษรนำ
อักษรตาม **จุก ลาดพร้าว** จะขอทบทวนความรู้ให้
ดูพอสังเขป นะครับ เช่น
คำ “**ขยาย**” “**ขย**” เป็นอักษรนำ อักษรตาม อักษร
ตัวแรก **ข** (อักษรสูง) นำอักษรตัวหลัง **ย** (อักษรเดียว)
จึงต้องออกเสียงวรรณยุกต์ตามอักษรตัวแรก คือ **ข**
กรณีนี้เราออกเสียงพยัญชนะตัวแรกเป็น “อะ” กิ่ง
มาตรา **ขาย** มีเสียงวรรณยุกต์จัตวา ดังนั้นในคำว่า
ขยาย จึงต้องอ่านพยัญชนะตัวหลังเป็นเสียงจัตวา ว่า
อะ- หยาย

ส่วนคำว่า “**ตลิ่ง**” **ตล** เป็นอักษรนำ
อักษรตาม พยัญชนะตัวแรกคือ **ต** เป็น
อักษรกลาง นำอักษรตัวหลัง **ล** ซึ่ง
เป็นอักษรเดียว เราออกเสียงพยัญชนะตัว
แรกเป็น “อะ” กิ่งมาตรา พยางค์หลัง
ออกเป็นเสียงวรรณยุกต์เอกตามเสียง
อักษรกลาง **ต** ถ้าประสมสระ **อิ** จะมี
เสียงวรรณยุกต์เอก อ่านว่า ติ่ง
เพราะฉะนั้นคำนี้จึงต้องอ่านว่า **ตะ - หลิ่ง**

คำถาม : จงน อ่านว่าอย่างไร

เฉลยคำตอบกรอบที่ ๑
คำที่มีอักษรนำ อักษรตาม

ศึกษากรอบต่อไปนะคะ

กรอบความรู้ที่ ๓

นอกจากนี้ ยังมีคำมากกว่าสองพยางค์ ที่อักษรสูง นำหน้า อักษรเดียว เวลาออกเสียงมักจะจูงอักษรตาม ให้เป็นเสียงวรรณยุกต์จัตวา ตามอักษรสูงที่นำหน้า
เช่น รัศมี อ่านว่า รัต - สะ - หมี
ปริศนา อ่านว่า ปริด - สะ - หนา
ลักษณะ อ่านว่า ลัก - สะ - หนา
ริษยา อ่านว่า ริด - สะ - หนา

ในทำนองเดียวกัน ถ้าคำมากกว่าสอง พยางค์ มีอักษรกลางเป็นตัวสะกดใน พยางค์หน้า เมื่อออกเสียงจะบังคับเสียง วรรณยุกต์ของพยางค์หลังให้เป็นไป ตามเสียงอักษรกลาง โดย**ถ้าเป็นคำตาย จะออกเสียงวรรณยุกต์เอก** เช่น อุปราช อ่านว่า อุบ - ปะ - หาราด จักรวรรดิ อ่านว่า จัก - กระจ - หารัด แต่ **ถ้าเป็นคำเป็น จะออกเสียงวรรณยุกต์ สามัญ** เช่น อันตราช อ่านว่า อัน - ตะ - ราช สักวา อ่านว่า สัก - กะ - วา

เฉลยคำตอบกรอบที่ ๒
“ฉน” อ่านว่า ฉะ - หนา

คำถาม : “กฤษณา” อ่านว่าอย่างไร

ศึกษากรอบต่อไปนะคะ

กรอบความรู้ที่ ๔

แม้ว่าเราจะมีกฎกติกา ในการอ่านออกเสียงที่เป็นแบบแผนชัดเจนอย่างนี้ แต่ก็ยังมีคำจำนวนมากที่ออกเสียงสับสนกันอยู่ ดังนั้นวันนี้ **จุก ลาดพร้าว** จึงจะขออธิบายให้เพื่อนๆ ได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น นะครับ

กลุ่มแรก คำที่มาจากภาษาบาลี และสันสกฤตบางคำ เมื่อไทยนำมาใช้จะออกเสียงแบบอักษรนำ เช่น

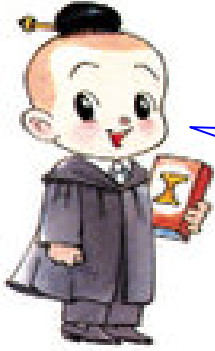
กนก	ออกเสียง	กะ - นก
กักขฬะ	“	กัก - ขะ - หละ
จักราช	“	จัก - กะ - หลาด
ผลิต	“	ผะ - หลิด
สวาสดี	“	สะ - หวาด
อิสระ	“	อิด - สะ - หาระ

คำถาม : ให้นักเรียนยกตัวอย่างคำที่มาจากภาษาบาลี และสันสกฤตที่อ่านอย่าง**อักษรนำ**มา ๓ คำ

เฉลยคำตอบกรอบที่ ๓
อ่านว่า กริด - สะ - หนา

ศึกษากรอบต่อไปนะคะ

กรอบความรู้ที่ ๕

แต่ก็ชี้ว่าเราจะออกเสียงคำในกลุ่มที่มา
ภาษาบาลีและสันสกฤต ได้ในลักษณะนี้
ทุกคำนะครับ เพราะอาจจะมีบางคำ
ที่ออกเสียงต่างจากนี้

ตัวอย่างคำที่ถูกยกเว้น ไม่ต้องออกเสียง
วรรณยุกต์ตามพยัญชนะตัวหน้า

เช่น

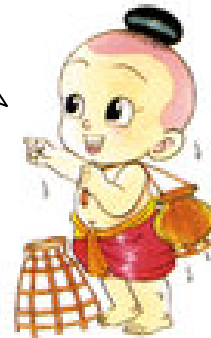
เอกราช อ่านว่า เอก-กะ-ราด

สมรณะ อ่านว่า สะ-มัด-ละ-นะ

ประเทศราช อ่านว่า ประ-เทด-สะ-ราด

สมาธิ อ่านว่า สะ-มา-ที

สันสนีย์ อ่านว่า สัน-สะ-นี

คำถาม : ให้นักเรียนยกตัวอย่างคำที่มาไม่ต้องออกเสียง
วรรณยุกต์ตามพยัญชนะตัวหน้า มา ๓ คำ

เฉลยคำตอบกรอบที่ ๔

“จักรวรรดิ ศาสนา สยมภู”

ศึกษากรอบต่อไปนะคะ

กรอบความรู้ที่ ๖

ต่อไปเป็น**กลุ่มที่ ๒** นะครับ กลุ่มนี้เป็นคำที่มาจาก
ภาษาบาลีสันสกฤต โดยพยางค์หน้ามีรูปสระกำกับ
แต่ก็ยังนิยมอ่านแบบอักษรนำ เช่น

ประโยชน์	อ่านว่า	ประ - โหยด
ประมาท	อ่านว่า	ประ - หมาด
ประวัติ	อ่านว่า	ประ - หวัด
ประโยชน์	อ่านว่า	ประ - โยด
ดิลก	อ่านว่า	ดิ - หลก
บัญญัติ	อ่านว่า	บัน - หยัด
ดิเรก	อ่านว่า	อะ - ดิ - เหรก

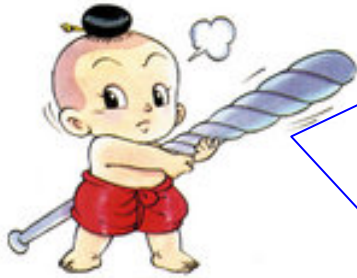
ส่วนคำว่า “**ตลิ่ง**” **ตล** เป็นอักษรนำ
อักษรตาม พยัญชนะตัวแรกคือ **ต** เป็น
อักษรกลาง นำอักษรตัวหลัง **ล** ซึ่งเป็น
อักษรเดี่ยว

คำถาม : ดิเรก อ่านว่าอย่างไร

เฉลยคำตอบกรอบที่ ๕
ศรัณยู ภาพ วิปัสสนา

ศึกษากรอบต่อไปนะคะ

กรอบความรู้ที่ ๓

ส่วนกลุ่มที่ ๓ เป็นจำพวกคำแผลงที่มาจากภาษาเขมร ซึ่งพยัญชนะต้น เป็นอักษรควบ พยางค์หลังจะออกเสียงวรรณยุกต์ ตามเสียงวรรณยุกต์ของคำเดิม ตัวอย่างเช่น

ตรวจ แผลงเป็น คำรวจ อ่านว่า คำ - หรวจ

ตรี “ คำริ อ่านว่า คำ - หริ

ตรีศ “ คำร์ศ อ่านว่า คำ - หรีศ

ปราบ “ บำราบ อ่านว่า บำ - หราบ

เสร็จ “ สำเร็จ อ่านว่า สำ - เหรีศ

ในทำนองเดียวกัน คำพยางค์เดียวบางคำ เมื่อแผลงเป็นคำสองพยางค์ให้อ่านออกเสียงวรรณยุกต์สูงตามคำเดิม เช่น ปีก แผลงเป็น ผนึก อ่านว่า ผะ - หนึก
แพก “ แผนก “ ผะ - แหนก

คำถาม : คำว่า “ตรีศ หรือ คำร์ศ เป็นคำที่มาจากภาษาใด

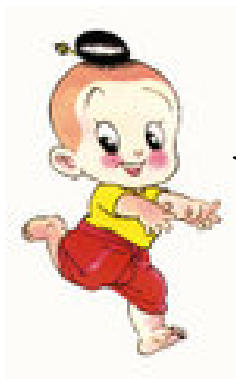
เฉลยคำตอบกรอบที่ ๖

อ่านว่า ดิ - เหก

ศึกษากรอบต่อไปนะคะ

กรอบความรู้ที่ ๘

แต่ก็ยังมีคำเพลงบางคำที่เมื่อเพลงเป็นสองพยางค์
ตามหลักการข้างต้นนี้ ก็ไม่ออกเสียงตามเสียง
วรรณยุกต์ของคำเดิม นะครับ เช่น
ปราศ เพลงเป็น บำราศ อ่าน บำ-ราศ

และยังมี**คำเพลง**อีกจำพวกหนึ่ง ที่คำเดิมไม่ใช่
อักษรควบ เมื่อเพลงเป็นสองพยางค์แล้ว พยางค์
หลังไม่ออกเสียงวรรณยุกต์ตามคำเดิม เช่น
แจก เพลงเป็น จำแนก อ่าน จำ-แนก
อาจ เพลงเป็น อำนาจ อ่าน อำ-นาจ
ยกเว้น เกิด เพลงเป็น กำเนิด แต่นิยมอ่าน
กำ-เหน็ด มากกว่า กำ-เนิด ครับ

คำถาม : คำว่า “กฎ”
จะเพลงได้ว่าอย่างไร

เฉลยคำตอบกรอบที่ ๘
เป็นคำที่มาจากภาษาเขมร

ศึกษากรอบต่อไปนะคะ

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท ๔๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เรื่อง การออกเสียงคำที่มีอักษรนำ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียงข้อละ ๑ ตัวเลือก

๑) คำว่า “บาราบ” อ่านออกเสียงโดยใช้หลักเกณฑ์ในข้อใด

ก. คำสมาส	ข. อักษรนำ
ค. อักษรควบแท้	ง. อักษรควบไม่แท้

๒) คำว่า “นนทรี” อ่านออกเสียงโดยอาศัยหลักเกณฑ์ในข้อใด

ก. คำสมาส	ข. อักษรนำ
ค. อักษรควบแท้	ง. อักษรควบไม่แท้

๓) คำในข้อใดอ่านออกเสียงอย่างคำควบกล้ำ

ก. กักขพะ	ข. ผลิผลาม
ค. บัทรพลี	ง. สลักเสลา

๔) คำในข้อใดออกเสียงตามหลักเดียวกันกับคำว่า “ปรัก” (หักพัง)

ก. ปรัชญา	ข. เปรต
ค. แปรก	ง. ปริก

๕) คำในข้อใดอ่านออกเสียงอย่างอักษรนำทุกคำ

ก. จริต สลาย	ข. ผลิ แปลก
ค. ผลัด กราบ	ง. ขนุน ปราบ

๖) คำในข้อใดอ่านออกเสียงอย่างอักษรนำ

ก. คฤหบดี	ข. พยาธิวิทยา
ค. มนุษยชาติ	ง. ประวัติศาสตร์

๗) คำในข้อใดอ่านออกเสียงเหมือนมี ห นำทุกคำ

ก. สุขลักษณะ วิปริต	ข. ขนมหวาน สกลนคร
ค. ผรุสวาท คุณสมบัติ	ง. วิพิรทัสนา มโหฬารรย์

๘) คำในข้อใดไม่ใช่อักษรนำ แต่อ่านออกเสียงอย่างอักษรนำ

ก. ขยาย ตลาด	ข. อนาคต สมัย
ค. ผลิต ฉลอง	ง. ประโยค ประมาท

๘) คำในข้อใดไม่ได้อ่านออกเสียงอย่างอักษรนำ

ก. จำแนก

ข. ดิเรก

ค. คีลิก

ง. สลา

๑๐) คำในข้อใดเป็นอักษรควบกล้ำทุกคำ

ก. อินทรา เปลี่ยนแปลง สร้างเสริม

ข. กว้างขวาง อินทรีย์ โคลงเคลง

ค. พลัดพราก ตรวจตรา ขรุขระ

ง. ทรัพย์ ทรุคโทรม แทรกแซง

ตรวจคำตอบ
ข้อสอบก่อนเรียน

๑.	ง
๒.	ข
๓.	ข
๔.	ค
๕.	ข
๖.	ก
๗.	ก
๘.	ง
๙.	ค
๑๐.	ง

รางวัลให้คนเก่งค่ะ

ตรวจคำตอบ
ข้อสอบหลังเรียน

๑.	ข
๒.	ง
๓.	ข
๔.	ค
๕.	ก
๖.	ง
๗.	ก
๘.	ง
๙.	ก
๑๐.	ค

รางวัลให้คนเก่งค่ะ

บรรณานุกรม

- เพ็ญศรี จันทร์ดวง และสุวคนธ์ จงตระกูล. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย “ภาษาไทย”. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด. ๒๕๔๗.
- มลฤดี จิตชัยมงคล. “ภาษาไทย” วารสารแม็ค ม. ปลาย ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๕.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด. ๒๕๔๕.
- วารภรณ์ บำรุงกุล. อ่านถูก – สะกดถูก คำ ความหมาย ประโยค. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ต้นอ่อน.
๒๕๓๖.
- วิชาการ,กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือเรียนภาษาไทย ท ๑๐๑, ท ๑๐๒. “ภาษาไทย เล่ม ๑”
พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว. ๒๕๓๕.
- วิชาการ,กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย “วรรณสารศึกษา เล่ม ๑” พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว. ๒๕๔๖.
- สถาบันภาษาไทย,กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๑. กรุงเทพฯ :
ครูสภาลาดพร้าว. ๒๕๔๕.
- สมปอง พิริยกิจ และ พ.อ. ศุภชัย รัตนโกมุท. แบบเรียนหลักภาษาไทย ท ๔๐๒. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อักษรเพชรเกษม. ๒๕๒๒.
- สามัญศึกษา,กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือประกอบการเรียนภาษาไทย แบบฝึกหัด
วิชาหลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว. ๒๕๑๗.